

Bilag 3.

POUL ANDERSEN,
professor, dr. jur.

ALF ROSS,
professor, dr. jur.

København, den 27. maj 1958.

Folketingets formand, hr. folketingsmand Gustav Pedersen, folketinget,
Christiansborg.

Med skrivelse af 8. ds. til det rets- og statsvidenskabelige fakultet har De, i anledning af at hr. Elith Jensen har andraget om folketingets samtykke til sagsanlæg mod folketingsmedlem Helga Pedersen, anmodet fakultetet om en udtalelse om rækkevidden af bestemmelsen i grundlovens § 57, 2. punktum, navnlig med henblik på ytringer fremsat under gruppemøder i folketinget. Dekanen har anmodet os om at afgive en besvarelse direkte til hr. folketingsformanden.

I den anledning skal vi udtale følgende:

Bestemmelsen i nuværende grundlovs § 57, 2. punktum, er — bortset fra de modifikationer, der er en følge af, at „folketinget“ efter grundlovsrevisionen af 1953 har indtaget „rigsdagen“s plads — enslydende med bestemmelsen i grundloven af 1849 § 61, 2. punktum. Denne grundlovsparagraf blev på den grundlovgivende rigsdag vedtaget næsten uden diskussion. Grundlovskomiteens ordfører (Krieger) udtalte under forhandlingerne, at han anså „denne paragrafs indhold for at være en tradition, som følger fra grundlov til grundlov.“ (Forhandlingerne på Rigsdagen 1848-49, sp. 2281).

Regler om den parlamentariske ytringsfrihed udvikledes først i England, blev overtaget af de franske revolutionsforfatninger og er derfra overgået til, så vidt vides, alle nyere forfatninger på demokratisk grundlag. Ordlyden og rækkevidden af disse bestemmelser kan variere noget, men den bærende tanke er i alle tilfælde den samme: ytringsfriheden er ikke tilkendt de parla-

mentariske repræsentanter som en begunstigelse i egen interesse, men reglerne herom er givet for at sikre den parlamentariske forsamlings uafhængighed i det almenes interesse. Skal denne forsamling opfylde sine forfatningsmæssige funktioner, må dens medlemmer kunne udtale sig i fuld frihed uden risiko for mere eller mindre velgrundede søgsmål fra regeringens eller private personers side. Den danske grundlov har ud fra dette synspunkt draget den konsekvens, at ansvarsfriheden kan ophæves ved folketingets samtykke. Da det er folketingets uafhængighed, der værnes gennem immunitetsreglen, har man fundet det naturligt, at folketinget selv må kunne ophæve immuniteten. Tanken er, i overensstemmelse med lovgrunden, at der kan tænkes at forekomme sådanne eklatante misbrug af ytringsfriheden, der ikke på nogen måde kan retfærdiggøres ud fra hensynet til debattens frihed og tingets uafhængighed, at vedkommende folketingsmedlem, når tinget finder, at en overskridelse har fundet sted, ikke bør kunne unddrage sig sit ansvar.

Ansvarsfrihedens udstrækning bestemmes i grundlovens § 57, 2. punktum, som et folketingsmedlems „ytringer i folketinget“. Fortolkningen af dette udtryk må ske i overensstemmelse med de forud angivne hensyn, der begrundet bestemmelsen. Det ledende synspunkt må derfor være, at afgørende er ikke stedet, hvor de pågældende ytringer er fremsat — i folketingsbygningen, endsige i folketingssalen — men derimod om de er fremsat af et medlem af